

### Notið einnig aðra vinnuumhverfisvísa og sértæka vísa þegar við á

Nafn fyrirtækis **Leikskólinn Arnarberg** Heildarfjöldi starfsmanna: **29**

Útibú/deild: \_\_\_\_\_ Fjöldi starfsmanna: \_\_\_\_\_

### Innra starf fyrirtækisins:

Efnisþáttur – atriði	Viðmið – athugasemdir	Mat: V: Í lagi X: Ekki í lagi O: Á ekki við	Lög, reglur og leiðbein. VER.. Annað
<b>Vinnuverndarstarf</b>			
1. Skipulag og virkni vinnuverndarstarfsins	<p>Er kerfisbundið vinnuverndarstarf fyrir hendi í fyrirtækinu?</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Er öryggistrúnaðarmaður/-vörður, öryggisnefnd? Hafa þeir sótt vinnuverndarnámskeið?</li> <li>- Hefur verið gert áhættumat og áætlun um forvarnir fyrir öll vinnusvæði og ferðir starfsmanna á milli þeirra? Tóku ÖT/ÖV þátt í gerð áhættumatsins? Komu aðrir starfsmenn einnig að því? Aðkoma erlendra starfsmanna? Er leitað eftir utanaðkomandi ráðgjöf ef ekki er nægileg þekking innan fyrirtækisins?</li> <li>- Er unnið markvisst að úrbótum? Er eftirfylgni?</li> <li>- Er uppbygging vinnuverndarstarfs í samræmi við stærð og umfang starfseminnar?</li> <li>- Eru reglulegar skoðunarferðir um vinnustaðinn/vinnusvæðið, fundir í öryggisnefnd? Er eftirlitsbók til staðar?</li> </ul> <p>Eru starfsmenn hvattir til að stunda líkamsrækt og heilbrigða lífshætti?</p>	<p>V</p> <p>O</p> <p>O</p> <p>V</p> <p>V</p>	<p>L-46/1980 Rg-920/2006</p> <p>FL-21/2006 FL-24/2008</p> <p>Lb-1/2007 Lb-4/2007 Lb-1/2008</p> <p>Ábending FL-25/2008</p>
2. Aðild fleiri atvinnurekenda að vinnustað	Sameiginleg ábyrgð á vinnuverndarstarfi og vinnuaðstæðum, t.d. vegna verktaka og birgja.	O	Rg-920/2006 22. gr
3. Fræðsla/þjálfun	<p>Fá <u>nýráðnir starfsmenn</u>, íslenskir sem erlendir, skipulagða fræðslu og þjálfun? Ef já, er vinnuvernd hluti af því?</p> <p>Er gengið úr skugga um að erlendir starfsmenn hafi skilið þá fræðslu og leiðbeiningar sem þeir hafa fengið?</p> <p>Fá <u>allir starfsmenn</u> reglubundna þjálfun og fræðslu í vinnuvernd, t.d. ef þeir flytjast á milli starfa/staða, nýr búnaður eða efni eru tekin í notkun eða ný tækni innleidd?</p>	V	L-46/1980, 14. gr. Rg-920/2006, 25. gr. Lb-4/2007
4. Ungir starfsmenn	Aldursmörk, verkefni við hæfi, vinnutími, hvíld	V	Rg-426/1999 Lb-1/2006 Lb-2/2006
5. Þungaðar konur eða m/barn á brjósti	Áhættumat og verkefni við hæfi.	O	Rg-931/2000 Lb-1/2001
6. Vinnuslys	Vinnuslys tilkynnt, tilkynningablað á heimasíðu VER. Greining slysa/hættu. Skráning og greining slysa og “næstum slysa”/óhappa. Endurskoðun áhættumats.	V	L-46/1980, 78.-80. gr. Rg-920/2006, 30. gr.

**Grænn litur** = Helstu áherslur - vandamál sem tekið er á í fyrirbyggjandi starfi

Skammstafanir: L=Lög, R=Reglur, Rg=Reglugerð, Lb=Leiðbeiningar, FL=Fræðslu- og leiðbeiningarit, ÍST EN= Íslenskur staðall. VER=Vinnueftirlit ríkisins

**Hollustuhættir:**

<i>Efnisþáttur – atriði</i>	<i>Viðmið – athugasemdir</i>	<i>Mat: V: Í lagi X: Ekki í lagi 0: Á ekki við</i>	<i>Lög, reglur og leiðbein.VER.. Annað</i>
<b>Vinnurými</b>			
1. Stærð	Loftrými $\geq 12\text{m}^3$ á mann, lofthæð yfir 4 m telst ekki með. Flatarmál herbergis sem unnið er í meginhluta vinnudagsins $\geq 7\text{m}^2$ . Lofthæð 2,5 m.	V	R-581/1995, 4-5. gr., Byggingarr.
2. Skipulag	Er aðskilnaður milli deilda/vinnusvæða eftir starfsemi, t.d. vegna hávaða? Staðsetning og bil milli innréttinga, véla og búnaðar. *Reglur gilda f. vélar eldri en 1997, leiðb. gilda fyrir allar vélar.	V	R 581/1995, 3. gr. R-492/1987* Rg-921/2006 Byggingarr.
3. Yfirborð gólfs, lofts og veggja	Heilt, óskemmt yfirborð, þrif auðveld.	V	R-581/1995, 6.-7. gr.
<b>Inniloft</b>			
1. Hita- og rakastig.	Hiti um 18-22°C. Koma skal í veg fyrir dragsúg og kulda, t.d. frá opnum dyrum/ gluggum. Hæfilegt rakastig 30-50%.	V	R-581/1995, 9. gr.
2. Almenn loftræsting.	Nægileg og án dragsúgs, (meðalstyrkur CO <sub>2</sub> undir 800 ppm, hámarksstyrkur CO <sub>2</sub> ), loftskipti í samræmi við þarfir, ferskt og upphitað loft með jafnri dreifingu, staðsetning loftinntaka, hávaði frá loftræstingu í lágmarki, reglubundið viðhald. Þjónustubók.	X	R-581/1995, 10. gr. Byggingarr. Heilbrigðis-reglugerð
3. Þrif	Eru þrif nægjanleg? Er komið í veg fyrir ryksöfnun?	X	FL-27/2006
4. Sólarálag frá gluggum	Eru gerðar ráðstafanir til að verjast hitaálagi, t.d. með filmu?		R-581/1995 8.gr.
5. Tóbaksvarnir	Tóbaksreykingar eru með öllu óheimilar í leikskólum og hvers konar dagvistum barna. Nær bannið til húss og lóðar.	V	L-6/2002 Rg-326/2007
<b>Verkstöðvar – líkamlegt álag/ líkamsbeiting</b>			
1. Álag á hreyfi – og stoðkerfi.	Athuga vinnustöður og líkamsbeitingu við allar verkstöðvar/verkefni (sbr. atriði 2-4), t.d. við <ul style="list-style-type: none"> <li>• að aðstoða börn við að klæðast</li> <li>• að aðstoða börn á salerni og við bleyjuskripti</li> <li>• að aðstoða börn við máltíðir</li> <li>• kennslu og leiki</li> <li>• að keyra vagna/kerrur</li> <li>• vinnu í eldhúsi</li> <li>• þrif</li> <li>• vinnu á skrifstofu (sjá sérstakan gátlista)</li> </ul> <b>Viðmið:</b> <b>Vinnuhæð</b> – Oftast unnið í olnbogahæð með beint bak og slakar axlir. <b>Seilingarfjarlægð</b> – Verkefnin nálægt bolnum. <b>Að lyfta/bera</b> – Forðast skal óþarfa álag, þmt að lyfta, bera, ýta og draga þungar byrðar. Sérstakt tillit tekið til þungaðra kvenna. <b>Fjölbreytni</b> – Skipta um vinnustellingar, sitja og standa til skiptis.	V V V V V V V V	R-499/1994 Rg-931/2000  FL-18/2005 FL-10/1989
2. Vinnuaðstaða við verkstöðvar/verkefni.	Er rými nægilegt þannig að hægt sé að vinna í heppilegum vinnustellingum og koma að léttitækjum? eru innréttingar hentugar m.t.t. vinnuhæðar og seilingarfjarlægðar? Hæð borða og stóla henti bæði börnum og fullorðnum. Vinnustólar/kollar fyrir alla. Athuga að uppröðun búnaðar sé hentug bæði við umönnun barna og þrif; einnig við skjávinnu. Vinna utan dyra; er aðgengi að leiktækjum í geymslum gott?	V	R 581/1995 gr. 3 og 5  FL-18/2005 FL-10/1989

Grænn litur = Helstu áherslur - vandamál sem tekið er á í fyrirbyggjandi starfi

Skammstafanir: L=Lög, R=Reglur, Rg=Reglugerð, Lb=Leiðbeiningar, FL=Fræðslu- og leiðbeiningarit, ÍST EN= Íslenskur staðall. VER=Vinnueftirlit ríkisins

3. Að lyfta og bera	Athuga líkamsbeitingu, meta þyngd byrða og hversu oft þarf að lyfta, bera, ýta og draga. Eru nauðsynleg léttitæki til staðar? Athuga rými, vinnuhæð, seilingarfjarlægðir, hindranir á gólfi, s.s. þröskulda, hæðarmun o.s.frv. Þarf að lyfta þungum leiktækjum?	V	R-499/1994 FL-18/2005 FL-10/1989 Lb-6/2007
4. Léttitæki	Stigar, tröppur svo börnin geti klifrað sjálf upp á t.d. skiptiborð og stóla. Stillanleg skiptiborð, sérstaklega ef um fatlaða einstaklinga er að ræða. Stillanleg handföng á kerrum, hjól vagna stærri ef byrðar eru þungar eða undirlag ójafnt. Hæðarstillanlegir stólar/kollar fyrir starfsfólk þar sem húsgögn miðast við börn.	X	L-46/1980, R-499/1994 FL-18/2005 FL-10/1989
5. Fræðsla – þjálfun	Skipulögð fræðsla, þjálfun í vinnutækni/líkamsbeitingu og notkun léttitækja. Er starfsfólk meðvitað um rétta líkamsbeitingu, hæfi-lega þyngd byrða og að forðast óþarfa álag, t.d. með því að láta börnin klifra sjálf í stað þess að lyfta þeim?	V	R-499/1994 FL-18/2005
6. Skipulag vinnunnar.	Er vinnan skipulögð þannig að líkamlegt álag sé fjölbreytt? Er tímaþröng? Er svigrúm til að fá þá aðstoð sem þörf er á, t.d. við að lyfta þungu?	V	FL-18/2005 FL-10/1989 FL-16/2000
<b>Félagslegur og andlegur aðbúnaður</b>			
1. Stjórnun.	Hvatning og stuðningur í starfi, umbun/viðurkenning fyrir vel unnin störf. Starfsmannasamtöl.	V	L-46/1980 Rg-1000/2004
2. Athafnafrelsi, svigrúm, starfsþróun.	Hafa starfsmenn möguleika á að hafa áhrif á innihald, skipulag og framkvæmd vinnunnar? Hefur starfsmaður möguleika á að nota hæfni sína og þróast í starfi?	V	FL-19/2008 FL-16/2000 FL-13/1999
3. Upplýsingaflæði, boðleiðir, samskipti	Boðskipti á milli starfsmanna og á milli starfsmanna og stjórnenda. Samskiptavandamál, einelti, áreitni, ofbeldi, hótanir. Eru til stefna og viðbragðsáætlun um einelti og ofbeldi? Starfsmannafundir og fræðslufundir, jafnt fyrir íslenska og erlenda starfsmenn. Ath. sérstaklega erlenda starfsmenn	V	
4. Endurmenntun, símenntun	Er skipulögð endurmenntun, símenntun hjá stofnuninni/fyrirtækinu? Er þekkingarmiðlun innan stofnunarinnar/fyrirtækisins?	V	Ábending
<b>Smithætta</b>			
1. Hreinlæti	Eru til vinnureglur um þrif og hreinlæti, handþvott fyrir máltíðir, eftir klósettferðir, og í lok vinnudags? Notkun einnota snýtiklúta. Þurrkur og hanskar.	V	Ábending
2. Smitleiðir	Er hætta á að komast í snertingu við munnvatn, þvag eða hægðir sem geta borið smit. Eru nán samskipti við einstaklinga sem tilheyra sérstökum áhættuhópi? Eru til vinnureglur um umgengi við smitaða einstaklinga, fyrirbyggjandi bólusetningar og notkun persónuhlífa?		R- 497/1994 Ábending R-764/2001 FL-15/1999

**Grænn litur** = Helstu áherslur - vandamál sem tekið er á í fyrirbyggjandi starfi

**Skammstafanir:** L=Lög, R=Reglur, Rg=Reglugerð, Lb=Leiðbeiningar, FL=Fræðslu- og leiðbeiningarit, ÍST EN= Íslenskur staðall. VER=Vinnueftirlit ríkisins

Hávaði			
1. Hávaðavarnir	<p><u>Áhersluröðun:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Við upptök – koma í veg fyrir myndun hávaðans.</li> <li>Yfirbygging véla/búnaðar.</li> <li>Skilveggir/skilrúm – aðskilja hljóðlátari starfsemi frá háværi.</li> <li>Stytting ómtíma – minnka bergmál.</li> <li>Takmarka veru starfsmanna í hávaðasamri vinnu – reglubundin hvíld frá hávaðasamri vinnu.</li> <li>Notkun heyrnarhlífa, þar til úrbætur hafa verið gerðar.</li> </ol> <p><u>Atvinnurekandi</u> skal taka tillit til tækniframfara og grípa til tiltækra ráðstafana til að koma í veg fyrir álag/hættu vegna hávaða við upptök hans.</p> <p><u>Starfsmenn</u> skulu draga úr hávaða eins og kostur er og stuðla að því að þær ráðstafanir sem gerðar eru til að draga úr hávaða komi að notum.</p>	<p>O</p> <p>O</p> <p>V</p> <p>X</p> <p>X</p> <p>O</p> <p>V</p>	<p>Rg-921/2006, 7. gr.</p> <p>Rg-921/2006, 7. og 11. gr</p>
2. Hávaðamörk	<p>Hávaðamörk fyrir hávaðasama vinnustaði skiptast í þrennt og gilda annars vegar fyrir daglegt 8 klst. álag vegna hávaða (<math>L_{EX,8h}</math>) og hins vegar fyrir hámarkshljóðþrýsting (<math>p_{peak}</math>) þ.e.a.s. hávaðatoppa:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Neðri viðbragðsmörk; 80 dB(A) <math>L_{EX,8h}</math>, 112 Pa <math>p_{peak}</math> Fari hávaði yfir neðri viðbragðsmörk; <ul style="list-style-type: none"> <li>skal atvinnurekandi sjá starfmönnum fyrir viðeigandi heyrnarhlífum,</li> <li>skal atvinnurekandi tryggja að starfsmenn fái upplýsingar og nægilega og viðeigandi þjálfun,</li> <li>skulu starfsmenn eiga rétt á heyrnarmælingu ef áhættumat gefur til kynna að heilsu þeirra og öryggi sé hætta búin.</li> </ul> </li> <li>Efri viðbragðsmörk; 85 dB(A) <math>L_{EX,8h}</math>, 140 Pa <math>p_{peak}</math> Fari hávaði yfir efri viðbragðsmörkin; <ul style="list-style-type: none"> <li>skulu starfsmenn nota heyrnahlífar,</li> <li>skal atvinnurekandi tafarlaust gera ráðstafanir til að hávaði fari niður fyrir mörkin,</li> <li>skal atvinnurekandi setja upp viðeigandi viðvörðunarkerki og afmarka þá staði og takmarka aðgang að þeim,</li> <li>skal starfsmaður eiga rétt á að lækni eða annar aðili með tilskilin réttindi athugi heyrn hans.</li> </ul> </li> <li>Viðmiðunarmörk; 87 dB(A) <math>L_{EX,8h}</math>, 200 Pa <math>p_{peak}</math> Fari hávaði yfir viðmiðunarmörk; skal atvinnurekandi endurskoða áætlun um heilsuvernd/forvarnir.</li> </ul>	<p>O</p> <p>O</p> <p>O</p> <p>O</p>	<p>Rg-921/2006, 3-4. gr.</p> <p>Rg-921/2006, 7., 8., 10. 11. og 12.gr.</p>
3. Heyrnareftirlit	<p>Starfsmenn eiga rétt á heyrnarmælingu ef hávaðinn fer yfir neðri viðbragðsmörk og ef áhættumat gefur til kynna að heilsu þeirra og öryggi sé hætta búin.</p> <p>Ef hávaði fer yfir efri viðbragðsmörk eiga starfsmenn rétt á að lækni eða annar aðili með tilskilin réttindi, sem starfar á ábyrgð læknis, athugi heyrn þeirra</p>	<p>X</p>	<p>Rg-921/2006, 12. og 13.gr.</p>
<b>Titringsur</b>			
1. Titringsvarnir	<p>Verða starfsmenn fyrir titringsálagi vegna notkunar véla og tækja? Áhættumat og áætlun um heilsuvernd/forvarnir.</p>	<p>O</p>	<p>Rg-922/2006, 7. – 8. gr. Rg-920/2006</p>

**Grænn litur** = Helstu áherslur - vandamál sem tekið er á í fyrirbyggjandi starfi

**Skammstafanir:** L=Lög, R=Reglur, Rg=Reglugerð, Lb=Leiðbeiningar, FL=Fræðslu- og leiðbeiningarit, ÍST EN= Íslenskur staðall. VER=Vinnueftirlit ríkisins

<b>Efni og efnaáhrif</b>			
1. Varasöm og hættuleg efni	Öryggisblöð í 16 liðum á íslensku og tungumálum sem erlendir starfsmenn skilja. Merking á umbúðum og verklagsreglur. Fræðsla um meðferð og notkun efna. Nægjanleg loftræsting. Viðeigandi persónuhlífar. Tilmæli um að skipta út hættulegum efnum, ef mögulegt er, fyrir hættuminni eða hættulaus efni. Áhættumat vegna efnanotkunar.	V	Rg-553/2004 R-497/1994  L-45/2008 Rg-236/1990
2. Geymsla efna	Lokuð og læsanleg, loftræst geymsla fyrir eiturefni og varasöm efni.	V	Rg-553/2004
<b>Lýsing</b>			
1. Almenn lýsing	Hæfileg lýsing, fjöldi og staðsetning ljósgjafa, þrif ljósgjafa og glugga, dagsbirta. Birtumagn í samræmi við birtukröfur viðkomandi starfsemi. Ef gerðar eru sérstakar kröfur til þrifnaðar er ráðlögð birta a.m.k. 200-300 lux.	V	R-581/1995 8. gr. ÍST EN 12464
2. Sérlýsing	Við krefjandi aðstæður skal lýsing aukin eftir þörfum.		

## Öryggi:

<i>Efnisþáttur – atriði</i>	<i>Viðmið – athugasemdir</i>	<i>Mat: V: Í lagi X: Ekki í lagi O: Á ekki við</i>	<i>Lög, reglur og leiðbein. VER. Annað</i>
<b>Húsnæði/Umhverfi</b>			
1. Aðgengi	Er aðgengi að húsnæðinu gott, einnig garðmegin. Er aðgengi fatlaðra tryggt?	V	Byggingarr. R-581/1995, 42. gr.
2. Umferðaleiðir innan dyra	Eru umferða- og gönguleiðir um vinnustaðinn greiðar og öruggar? eru stigar, tröppur, fallvarnir og gangar samkv. byggingarreglugerð.	V	R-581/1995, 3. og 39. gr. Byggingarr.
3. Rýmingarleiðir	Greiðar, merktar útgönguleiðir, neyðarlýsing	V	R-581/1995, 37. gr. Byggingarr.
4. Umferðaleiðir utan dyra	Eru umferða- og gönguleiðir utan dyra öruggar, athuga lýsingu, handrið, hálkurnir (einnig á leiksvæði) o.fl. Er hrunhætta af þaki, t.d. snjór eða grýlukerti?	V	R-581/1995, 41. gr.
5. Neyðaráætlun	Liggur fyrir neyðaráætlun í fyrirtækinu/stofnunni vegna náttúruhamfara eða eldsvoða?	V	Ábending
6. Öryggis- og heilbrigðismerki	Dæmi um merkingar: Neyðarskilti um flóttaleiðir. Bann við reykingum og opnum eldi. Boðmerki um notkun persónuhlífa.	V	R-707/1995

**Grænn litur** = Helstu áherslur - vandamál sem tekið er á í fyrirbyggjandi starfi

**Skammstafanir:** L=Lög, R=Reglur, Rg=Reglugerð, Lb=Leiðbeiningar, FL=Fræðslu- og leiðbeiningarit, ÍST EN= Íslenskur staðall. VER=Vinnueftirlit ríkisins

**Aðbúnaður:**

<i>Efnisþáttur – atriði</i>	<i>Viðmið – athugasemdir</i>	<i>Mat: V: Í lagi X: Ekki í lagi 0:Á ekki við</i>	<i>Lög, reglur og leiðb. VER Annað</i>
<b><i>Starfsmannarými</i></b>			
1. Snyrtingar	Búnaður, stærð, loftræsting, fjöldi miðað við starfsmannafjölda og kyn.	V	R-581/1995 gr.21-31
2. Kaffi/matstofa	Búnaður, loftræsting, stærð 1,2 m2/starfsmann.	V	R-581/1995 gr. 31-37
3. Búningsaðstaða	Læstir fataskápar eða fatahengi og læstar hirslur fyrir persónulega muni starfsmanna. Loftræsting, búnaður og stærð taki mið af fjölda starfsmanna. Kynjaskipt ef við á. Þurrkaðstaða fyrir blaut vinnuföt.	V	R-581/1995 gr.13-20
4. Hvíldaraðstaða	Hvíldaraðstaða fyrir þungaðar konur/konur með börn brjósti	O	R-581/1995, 38. gr.
<b><i>Ræstiklefi/klefar</i></b>			
1. Ræstiklefar	Aðgengi, búnaður, stærð, loftræsting, vatn og skolvaskur. Ræstiklefar á hverri hæð, sjá nánar í reglum.	V	R-581/1995 gr.43 Byggingarr.

1. júní 2013

---

 Dags.

Oddfríður S. Jónsdóttir

---

 Undirskrift

Anna B. Baldursdóttir

---

 Undirskrift

**Grænn litur** = Helstu áherslur - vandamál sem tekið er á í fyrirbyggjandi starfi

**Skammstafanir:** L=Lög, R=Reglur, Rg=Reglugerð, Lb=Leiðbeiningar, FL=Fræðslu- og leiðbeiningarit, ÍST EN= Íslenskur staðall. VER=Vinnueftirlit ríkisins